

Dat gun je elk kind!

**Startblokken van Basisontwikkeling is een landelijk erkend
werkplan om de ontwikkeling van baby's, peuters en jonge
kleuters optimaal te stimuleren.**

■ **Waarom Startblokken van Basisontwikkeling?**

Het zorgt voor een brede aanpak waarin de professionals spel op de eerste plaats zetten. In het spel liggen de beste mogelijkheden om taal en denken uit te lokken en te stimuleren. Betekenisvolle spelactiviteiten, waarbij de eigen verhalen van de kinderen een belangrijke basis vormen, zorgen voor interesse, enthousiasme en actieve betrokkenheid van kinderen. Dé voorwaarden voor een continue ontwikkeling voor jonge kinderen. Voor alle kinderen!

In Startblokken van Basisontwikkeling nemen kinderen deel aan spelactiviteiten en onderzoeken zij interessante actuele inhoud, zoals bijvoorbeeld 'wij zorgen voor onze hond'. Het is een doelgerichte aanpak die aansluit bij wat de meeste jonge kinderen zelf willen: 'groot zijn', meedoen aan de wereld om hen heen en natuurlijk veel leren en nieuwsgierig blijven. De professionals zijn betrokken deelnemers en geven bewust sturing aan leer- en ontwikkelingsprocessen.

Brede ontwikkeling staat daarbij voorop. Sociaal competent handelen, taalontwikkeling, cognitieve ontwikkeling en persoonlijke zelfstandigheid versterken elkaar en gaan hand in hand. Nieuwsgierig worden, mee willen doen met anderen, je durven uiten en zelfvertrouwen opbouwen vormen hiervoor de basis. In Startblokken van Basisontwikkeling wordt deze verwevenheid duidelijk aangegeven en in doelen uitgewerkt.

■ **Hier draait het om**

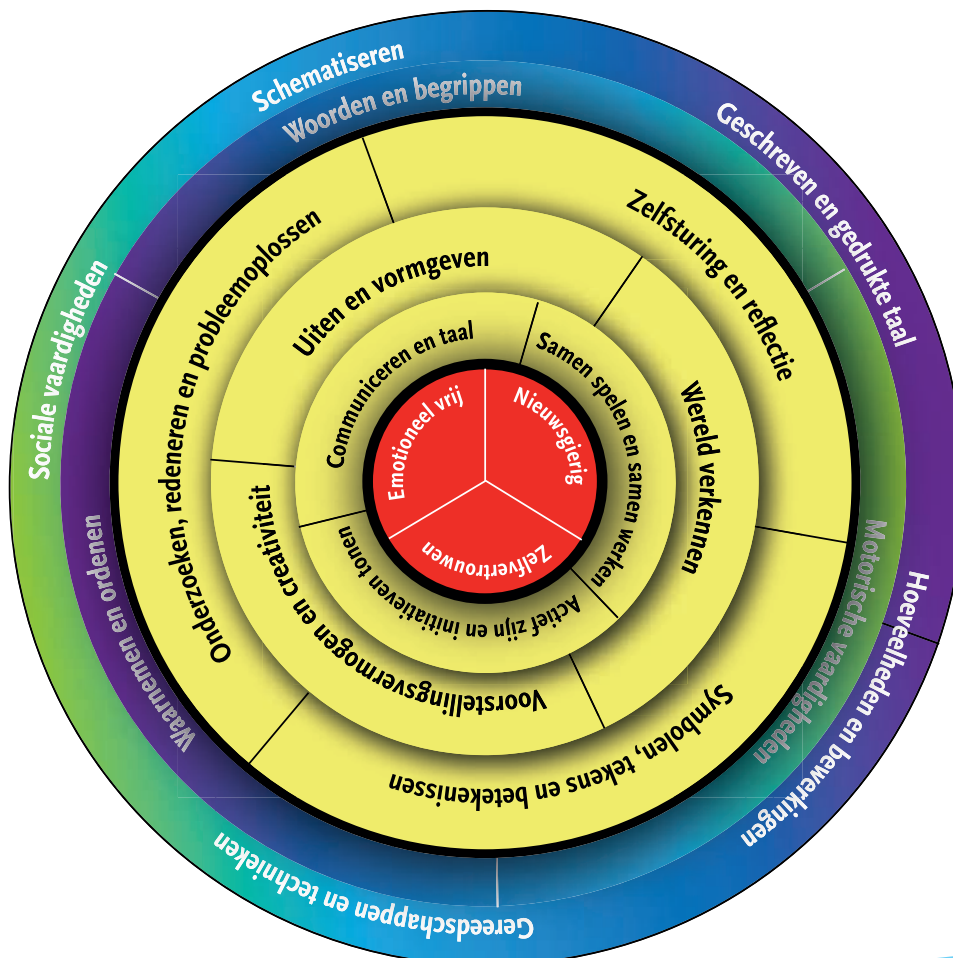
- ...spel waarin het maken van contact centraal staat*
- ...spel met ongevormde spullen, zoals zand, water, speelklei*
- ...spel met kosteloze spullen en spullen uit de natuur*
- ...spel waarin gebouwd en geconstrueerd wordt*
- ...spel waarin rollen worden ingevuld en waarin spelscripts tot stand komen*
- ...spel met lezen, schrijven en rekenen & wiskunde*
- ...spel met onderzoekskenmerken*

Levensrecht

Betekenisvolle activiteiten zijn in Startblokken van Basisontwikkeling belangrijk. Jonge kinderen leren door bezig te zijn met activiteiten uit de echte wereld. Startblokken van Basisontwikkeling speelt daarop in door kinderen te betrekken bij activiteiten uit het leven van alledag, zoals naar de dokter gaan, brood kopen bij de bakker op de hoek, vissen bekijken in het zeeaquarium, in de tuin werken, je kamer behangen, een kapotte fietsband plakken. Samen spelverhalen opbouwen zorgt ervoor dat gedeelde ervaringen mogelijk worden. Elk kind komt immers wel eens bij de dokter. Minstens even belangrijk is dat deze spelverhalen ook veel kansen geven om van de onderlinge verschillen te leren: jij bent bij de dokter geweest omdat je erg verkouden bent, ik omdat ik ben gevallen. Interessante kwesties komen zo vanuit verschillende gezichtspunten aan de orde. En natuurlijk doen de professionals ook een duit in het zakje, door hun eigen ervaringen in te brengen, slimme opmerkingen te maken en nieuwe vragen te stellen. 'Moest jij ook gewogen worden, toen je bij de dokter was?' Of: 'Hoe wist jij hoeveel rollen behang je nodig had?'

Spel in het hart

Spelactiviteiten en samen met kinderen spelverhalen opbouwen vormen het hart van Startblokken van Basisontwikkeling. Niet alleen omdat jonge kinderen niets liever doen dan dat, maar omdat spelactiviteiten de beste kansen geven op leer- en ontwikkelingsprocessen. Alles is te leren in goede spelactiviteiten! Baby's leren via contactspel de ander en de omgeving kennen. Peuters en kleuters spelen om te experimenteren, te onderzoeken, te maken, te ervaren wat het is om samen te zijn, te praten en te denken met elkaar. In spel ontwikkelen jonge kinderen zich optimaal. Ze vinden wegen om zich steeds beter uit te drukken, zich dingen voor te stellen en te verbeelden, zich aan regels te houden. Van contactspel, via 'doen alsof' naar steeds echter.

■ **Gesprekken: mijn stem maakt ons verhaal**

Gesprekken in de groep zorgen ervoor dat de stem van kinderen wordt gehoord. Met elkaar praten is anders dan een vraag en antwoordspel. Het gaat om echte interesse in elkaars verhalen; om hardop denken, plannen maken, ideeën krijgen en natuurlijk na afloop samen bespreken hoe het is gegaan. De gesprekken zijn verbonden aan de onderwerpen die leven in de groep en aan de verschillende activiteiten. Wij noemen dat het 'inhoudelijke verhaal'. Gespreksactiviteiten vinden ook plaats bij gebeurtenissen in de groep, zoals: wij krijgen een nieuwe stofzuiger, juf is jarig, hoe zetten wij de bos bloemen in een vaas, de moeder van Rachid moet naar het ziekenhuis. Dat noemen wij het 'verhaal van de groep'. In Startblokken van Basisontwikkeling worden gesprekken vooral in kleine groepjes gevoerd, zodat kinderen makkelijker en vaak aan de praat raken. Ook is er plaats voor gesprekken in de grote groep, waarin we plannen maken met elkaar, elkaar informeren en samen evalueren.

■ **Verhalen, boeken en teksten**

In Startblokken van Basisontwikkeling is veel aandacht voor de verhalen van de kinderen. Verhalen die voortkomen uit spel en verhalen die verbonden zijn aan de eigen ervaringen en aan boeken en teksten die de groep in komen bij de actuele inhoud die spelen. De kinderen worden geholpen bij het op verhaal komen en zij worden begeleid in het verwoorden van wat ze echt te vertellen hebben. Verhalen worden ook vastgelegd in tekeningen en in eigen schrijfsels. In het samen lezen van prentenboeken en informatieve boeken komen de kinderen in contact met verhalen. Ze leren genieten van wat een ander geschreven heeft en leren het belang kennen van gedrukte taal. De vertelafel is belangrijk omdat de kinderen daarbij verhalen spelen, vertellen en lezen in een activiteit die heel toegankelijk is.

■ Alledaagse en verzorgende activiteiten

In elke groep is veel plaats voor verschillende alledaagse en verzorgende activiteiten. Denk aan zorgen voor elkaar bij binnenkomst, toiletbezoek en verschonen, samen eten en drinken, de slaapmomenten van de baby's. Het is belangrijk dat kinderen betrokken worden in concrete zorgactiviteiten waarin ze steeds meer verantwoordelijkheid krijgen voor het welzijn van hun omgeving. Dan gaat het over het verzorgen van planten en dieren in de groep tot en met het zorgen voor de leefomgeving. Zo kan de tuin, samen met de professional, verzorgd worden door groepjes kinderen. En kan peuter Stijn meehelpen baby Mohammed een schone luier te geven. Het benutten van én inzetten op deze zorgactiviteiten zorgt voor veel leermomenten. Kinderen willen graag deelnemen aan deze echte alledaagse activiteiten en professionals kunnen dan hun kansen grijpen om kinderen met zorg met hun omgeving te leren omgaan. Zij kunnen deze momenten ook benutten om met de kinderen in gesprek te gaan en de taal in te zetten die daarbij hoort.

■ De professionals

Volwassenen spelen een belangrijke rol. De kinderen hebben het aandeel van de professionals hard nodig. Ontwikkeling gaat niet vanzelf ook al moet je het wel zelf doen!
Een volwassene op wie je kunt rekenen!

De rol van de professional heeft betrekking op:

- ...ontwerpen van betekenisvolle activiteiten
- ...handelingsgericht observeren
- ...rijke speelleeromgeving inrichten
- ...interessante spelverhalen benutten en inbrengen
- ...spelactiviteiten in het hart van het aanbod zetten
- ...begeleiden met de 5 impulsen

Professionals doen mee aan het voorbereiden van de activiteiten van de kinderen. Ze maken samen plannen, doen suggesties, vertellen verhalen en doen dingen voor. Tijdens de activiteiten spelen ze mee, ze doen voorstellen en ze geven zetjes in de juiste richting. Na de activiteiten is er het gezamenlijke terugkijken en nabespreken. Natuurlijk geven zij ook voldoende ruimte voor eigen oplossingen, ideeën en uitingen van de kinderen.

Altijd taal

Taalbegeleiding is een integraal onderdeel van de ondersteuning van professionals aan alle kinderen in de groep. Door handelingsgericht te observeren met de instrumenten van HOREB komen zij veel te weten. Ook over de taalontwikkeling van de kinderen en over de mogelijkheden voor spelactiviteiten met groepjes kinderen. Gesprekken leren voeren, je mondeling goed kunnen uiten, woordenschatuitbreiding en beginnende geletterdheid hebben binnen Startblokken van Basisontwikkeling een duidelijke plaats binnen spelactiviteiten.

Ontwikkelingsgericht werken - Samenwerken in breed verband

Startblokken van Basisontwikkeling is een aanpak die is vormgegeven vanuit Basisontwikkeling, een ontwikkelingsgerichte aanpak voor de onderbouw van de basisschool. Maar ook na de onderbouw stopt het ontwikkelingsgerichte verhaal niet. Al tientallen jaren werken scholen in onder- en bovenbouw vanuit een ontwikkelingsgerichte visie, beter bekend als OGO.

Ontwikkelingen binnen kinderopvangcentra, IKC's, brede scholen en in het basisonderwijs gaan momenteel razend snel. Steeds vaker zijn peuterspeelzalen, kinderopvang, naschoolse opvang en de basisschool partners die intensief samenwerken. Dit betekent dat er steeds meer samengewerkt wordt in breed verband. Ontwikkelingsgericht werken kan een belangrijke rol vervullen in het leren samenwerken en het concretiseren van een gezamenlijk gedragen plan.

Pedagogisch coaches

In Startblokkentrajecten hebben zij een dubbelrol. Als professional werken zij in de groep en daarnaast zijn ze als pedagogisch coach betrokken bij de ontwikkeling van hun collega's. Dat vraagt kennis van het concept, een onderzoekende en lerende houding in de eigen praktijk en coachvaardigheden in het begeleiden van collega-professionals. De Activiteit biedt ondersteuning aan de pedagogisch coaches in het uitvoeren van deze taken in de eigen praktijk. Dat kan in een traject voor langere tijd binnen de organisatie.

Kinderen presteren beter als de professional aandacht besteedt aan betekenisvolle activiteiten én aan de relatie volwassene - kind en de relatie tussen kind - kind. In beide opties vraagt dit creativiteit, inzicht, betrokkenheid en reflectie. Van de coach vraagt dit coachvaardigheden.

Samen doorgaan ná certificering

De Activiteit verzorgt verschillende activiteiten voor professionals ná Startblokkencertificering. Om up tot date te blijven, om je kennis en vaardigheden te verdiepen, om één onderdeel, zoals bv. de digitale HOREB, nog eens extra op de kaart te zetten. Dus doorgaan om je na de certificering te verdiepen en 'bij te blijven' en zo jezelf nog verder te ontwikkelen in je rol als Startblokkenprofessional.

Zie voor verdere informatie:

www.de-activiteit.nl

www.startblokken.info

Bergerweg 1 | 1815 AC Alkmaar | Tel. 072 - 512 37 61
info@de-activiteit.nl | www.de-activiteit.nl

Startblokken van Basisontwikkeling...

Dat gun je elk kind!